

Teologové byli dost vyvedeni z míry a záhy zapomněli, oč se vlastně přeli. Zmateně na sebe zírali a jeden z nich řekl: „Je to nějaký blázen! Koukněte na něj, chodí naboso a budí dojem, jako by neměl nic jiného na práci, než si celý den zpívat.“

Jan Zlatoústý dobře předvídal, co nás bude za pár století trápit, proto nám zanechal vzkaz: „Bůh nepotřebuje zlaté kalichy, ale zlaté lidi.“

Juraj Jordán Dovala – Pozvání do ticha

Období let v skrytosti a nenápadnosti skončilo a Kristus zahajuje svou veřejnou činnost. Zahajuje ji tím, že se jde zařadit do zástupu hříšníků, kteří čekají na Janův křest pokání. Ten, který jediný je bez hříchu, se nepostaví na druhý břeh, aby ukazoval na hříšníky hrozcím prstem. Beze slova se zařadil mezi nás, hříšníky. A jeho pozemský život skončí tím, že umírá na šibenici kříže mezi dvěma lotry. Už na počátku své veřejné činnosti tak Ježíš dává najevo solidaritu s námi lidmi, kteří jsme obtíženi vinami a těžkostmi: sdílí náš život se vším všudy, i s jeho tíží a utrpením. Se vším, jak říká Písmo, *kromě hříchu*.

Tomáš Halík – Oslovit Zachea

Kristus se nechal pokřtít Janem Křtitelem, aby nám ukázal cestu. Prvním tajemstvím je křest v Jordánu. Přečtěme si a připomeňme, co je to křest. Když jako dvouměsíční mimina hulákáme, protože nás farář křtí, co se děje? Během jedné ze svých cest po Francii Jan Pavel II. pronesl tuto větu: „Francie, starší dcera církve, co jsi udělala ze svého křtu?“ Kristus se stal člověkem. Vzal na sebe naše utrpení, aby nám dal život. Prostřednictvím křtu a svátostí. Křest je zahájením dalších šesti svátostí. Bez křtu bychom další svátosti nemohli obdržet. Co s tím uděláme? Žijeme podle toho? Jaký křest chceme pro naše děti a proč? Zamýšlení nad křesťanským životem v souvislosti se křtem je jistě velmi důležité.

Guy Gilbert – Růženec světla

Další texty v týdnu

Po: 1 Sam 1,1-8; Mk 1,14-20

Čt: 1 Sam 4,1-11; Mk 1,40-45

Út: 1 Sam 1,9-20; Mk 1,21b-28

Pá: 1 Sam 8,4-7.10-22a; Mk 2,1-12

St: 1 Sam 3,1-10.19-20; Mk 1,29-39

So: 1 Sam 9,1-4.17-19; 10,1a; Mk 2,13-17

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Luke T. Johnson – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina; Průvodce životem – Matouš – Luxpress; Misál na každý den liturgického roku; Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Svátek Křtu Páně – cyklus A

12. ledna 2013

¹³Ježíš přišel z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. ¹⁴Ale on se bránil a říkal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš ke mně?“ ¹⁵Ježíš mu však na to řekl: „Nech tak nyní, neboť je třeba, abychom zcela splnili Boží vůli.“ I vyhověl mu. ¹⁶Jakmile byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. A hle – otevřelo se nebe a viděl Ducha Božího jako holubici, jak se snáší a sestupuje na něj. ¹⁷A z nebe se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.“

Mt 3,13-17

Úvod k meditaci

Ježíš se staví do řady s hříšníky a přijímá Janův křest. Takto začíná svoje poslání: *Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky* (1 Tim 1,15). Celé evangelium zakončuje silné vyjádření Otce: *To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení*. Uvědomuji si a věřím tomu, že Ježíšova mise je ve prospěch těch, kteří přiznávají svou slabost? I já se mohu – díky Ježíšovi – postavit do uzdravujícího a sílu dávajícího hlasu Otce: *Ty jsi můj milovaný syn, milovaná dcera*.

Výklad biblického textu

Kontext: Svátek Křtu Páně je především *epifanií* neboli *zjevením* Kristovy osoby. Právem jej východní liturgie řadí ke zjevení mudrcům (Mt 2,1-12) a k zázraku v Káně (Jan 2,1-11), kde je řečeno, že *Ježíš zjevil svou slávu, a jeho učedníci v něho uvěřili*. Je dobré se tohoto pohledu přidržet a katecheze o křtu radit tam, kam v liturgii náležejí, tedy do okruhu postní a velikonoční doby. Jakákoliv aktualizace tohoto textu by se měla soustředit na osobu Ježíšovu a jeho identitu v době, kdy začínal své veřejné působení. Vrcholem celé scény je totiž především vyjádření vztahu mezi Otcem a Synem: *To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení*. Zde je vyjádřeno mesiášství Ježíšovo a to, že i my jsme skrze Ježíše milovanými syny a dcerami Otce.

13 Ježíš přišel z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít: Jan lidem vysvětloval, že Ježíšův křest bude mít jiný charakter než ten jeho. Náhle tu Ježíš stál, aby se nechal pokřtít. K tomu se Jan necítil povolán a naopak sám chtěl být pokřtěn. Proč tedy měl být Ježíš pokřtěn od Jana? Mohlo to být z těchto důvodů: 1. Bylo to jeho zástupné vyznání hříchů za národ, jako to dělali někteří proroci. 2. Podpořil tak Janovu službu – cestu pokání – naznačení kontinuity, i když nyní bude už v úplně jiné kvalitě. 3. Ztotožnil se s prostými lidmi, kteří uznávali svou slabost a hříšnost, nikoli s kritickými farizeji, kteří křtům pouze přihlíželi. 4. Byl to předobraz jeho začínající služby, jejíž klíčovou součástí byla jeho smrt a vzkříšení.

1. čtení:

Iz 42,1-4.6-7

2. čtení:

Sk 10,34-38

Evangelium:

Mt 3,13-17

Srovnání:

Mk 1,9-11;

L 3,21-22;

J 1,32-34;

J 13,6-7;

Mt 5,17;

Ž 2,7; Iz 42,1;

Mt 12,18; 17,5

14 Jan se bráníl: Rozhovor mezi Janem a Ježíšem je zaznamenán pouze v Mt 3,14-15 a naznačuje určité rozpaky nad Ježíšovým pokřtěním. Ježíš však říká, že se takto tajemně plní a naplní Boží vůle. Ježíš zná své poslání: *nepřišel, aby povolal spravedlivé, ale hříšníky* (Mt 9,13). Na toto poslání poukazuje též jeho jméno: *On totiž zahrání svůj lid od jeho hříchů* (Mt 1,21). Jeho pomoc hříšníkům začíná v okamžiku, kdy se od nich nedrží v ústraní, ale vstupuje mezi ně - a jako jeden z nich se nechává pokřtít Janem Křtitelem. V poslušnosti Boží vůli stojí zcela na straně hříšníků. Celá jeho misijní činnost, až do okamžiku jeho smrti na kříži, je ve znamení této orientace a tohoto poslání.

16 vystoupil hned z vody: Ježíšovo *vystoupení z vody* po křtu, který se uskutečnil ponořením, odkazuje na starozákonní líčení vyjití z Egypta, při kterém je Izrael zachráněn Boží mocí (Žl 114,3.5).

otevřelo se nebe: Otevřená nebesa znamenají novou možnost komunikace mezi Bohem a lidstvem (viz Ef 1,1; 2 Mak 3,24nn; 2 Bar 22; Jan 1,51; Sk 7,55-56; 10,11; Zj 11,19; 19,11-21).

a uviděl: Příliš bychom tento obrat v Mt 3,16 zatížili výkladem, kdybychom tvrdili, že Ježíšova zkušenost byla soukromým viděním. Matouš to pravděpodobně chápal jako veřejnou událost, viditelnou i pro ostatní (jako v Mk 1,10-11 a Lk 3,21-22).

Ducha Božího jako holubici: Představu otevřené komunikace mezi Bohem a lidstvem dále rozvíjí sestoupení Ducha Svatého na Ježíše. Toto sestupování je popsáno slovy jako holubice, která mohou evokovat starozákonní zprávu o stvoření: *Duch Boží se pohyboval nad vodami* (Gn 1,2).

17 A z nebe se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn.“: Zde vidíme hlavní prvek a zároveň vrcholný okamžik celého vyprávění, který dává skutečný význam celé události. Ježíš je prohlášen za *milovaného Syna, v němž se Bohu zalíbilo* (3,17). Ve vyprávěních z Ježíšova dětství je sice již zmíněno Ježíšovo synovství prostřednictvím citátu z proroka Ozeáše: *Z Egypta jsem povolal svého syna* (Mt 2,15), avšak nyní jde o první případ, kdy živý Boží hlas z nebe prohlašuje charakter Ježíšova synovství. Tři obrazy znázorňující otevřenou komunikaci - otevřená nebesa, Duch sestupující jako holubice, hlas z nebe - připravují na odhalení totožnosti Božího Syna. Nebeský hlas spojuje vyjádření, která pocházejí ze Starého zákona: *můj Syn* (Žl 2,7 = davidovský král je přijat za syna Božího), *milovaný* (Gn 22,2 = Izák) a *v němž mám zalíbení* (Iz 42,1; 44,2 = Boží služebník). Na počátku Ježíšova veřejného působení je určena jeho totožnost na základě biblických postav, které poskytují typy pro jeho osobu a jednání.

Podle nauky o Trojici se Bůh projevuje ve třech osobách, které však mají jedno božství. V tomto textu vidíme všechny tři osoby Boží Trojice. Bůh Otec promluvil, Bůh Syn byl pokřtěn a Bůh Duch Svatý sestoupil na Ježíše. Bůh je jen jeden ve třech osobách. Je to jedno z tajemství, které lidská mysl nedokáže v plnosti pochopit, ale které nás zve do nejhlubšího tajemství Božího. V Bibli se o Otci, Synu a Duchu Svatém píše na těchto dalších místech: Mt 28,19; Jan 15,26; 1 Kor 12,4-13; 2 Kor 13,14; Efezským 2,18; 1Sol 1,2-5; 1 Pt 1,2.

K tématu

Právě v okamžiku, v němž Ježíš vystupuje z vody Jordánu, naplněné hříchy lidstva, se stane něco zvláštního: „A hle - otevřelo se nebe a viděl Ducha Božího jako holubici, jak se snaší a sestupuje na něj. A z nebe se ozval hlas: ‘To je můj milovaný Syn, v němž mám zalíbení’“ (Mt 16-17; srov. Žl 22,7; Gn 22,1; Iz 42,1). Tak se uskutečňují Písma a Otcův hlas dokládá, že jeho spravedlnost se právě naplnila. Hospodin si přál vidět Ježíše právě tímto způsobem, tedy uprostřed hříšníků, a v tomto ponížení jej chtěl naplnit Duchem svatým. V této zcela neočekávané epifanii můžeme vidět vnitřní jednotu Božího spásonosného jednání: Otec působí skrze Syna Ježíše Krista, a právě proto mu dává moc Ducha svatého.

Svátek křtu Páně je pro nás i příležitostí rozpomenout se na náš křest. I my jsme měli možnost slyšet Boží hlas, který o nás prohlašoval, že jsme jeho synové a dcery. Každý z nás je Božím synem či dcerou, a tak je příčinou Boží radosti, když se uznává za hříšníka a chce vykročit po cestě obrácení, cestě návratu do Otcova domu. Na každého z nás pak sestupuje Duch svatý a spočívá na nás, když ho chceme přijímat a být vůči němu pozorní. Proto můžeme jako Boží synové a dcery volat: „Abba, Otče“ (srov. Mk 14,36; Řím 8,15; Gal 4,6) a žít v síle Ducha svatého. Je to skrytá energie, která se však v našich životech nepřestává projevovat a je mocnější než náš hřích. Jednoho dne zakusíme, že tato energie je nekonečně mocnější než smrt.

Enzo Bianchi – Hlásej slovo – Roční cyklus A

Jednoho rána vyprávěl starý indián z kmene Čerokiů svému vnukovi o bitvě, která se vede v lidském nitru.

Rekl: „Můj synu, v každém z nás spolu bojují dva vlci. Jeden je zlý. Je to zlost, závist, žárlivost, smutek, trápení, lakota, pýcha, sebelítost, vina, zášť, pocit méněcennosti, lež, domýšlivost, pocit nadřazenosti a sobectví. Ten druhý vlk je dobrý. Je to radost, pokoj, láska, naděje, klid, pokora, dobrota, shovívavost, soucit, štědrost, pravda, lítost a víra.“

Vnuk se v tichosti zamyslel a potom se dědečka zeptal:

„Který vlk zvítězí?“

Starý indián odpověděl: „Ten, kterého živíš.“

José Carlos Bermejo – Vlídne příběhy

Teologové a blázen Boží

Stalo se to v nedávné době. Teologové řešili těžké, přímo zapeklité otázky, a nevěděli si s nimi rady. Zda může věřící poslouchat Beatles a rokenrol, zda může číst Freuda a Sartra nebo zda může arcibiskup nazvat Boha „největším pohodačkem“. Jedním z problémů také bylo to, zda se má při liturgii používat kalich pozlacený dvanácti, anebo - v krajním případě - aspoň osmikarátovým zlatem. Hádka vrcholila a už se zdálo, že přeroste v šarvátku.

Vtom přišel mezi teology nízký muž s dlouhým vousem a zvláštníma očima. Měl na sobě starý hábit, jakýsi plášť rozežraný moly, vedle sebe potulného psa, který dost zapáchal. A začal si zpívat: „Natáhnu si na bendžo umaštěný struny, jak mě Pán Bůh miluje, to celý svět čumí! Žije se nám lehce, jó, když to člověk s láskou umí...“